

RECEPȚIONAT

Ministerul Educației și Cercetării

_____ 2025

AVIZAT

Secția Academiei de Științe a Moldovei

_____ 2025

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

(denumirea organizației de drept public din domeniile cercetării și inovării)

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ (INSTITUT) „ANDREI LUPAN”

(denumirea unității de cercetare)

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

pentru etapa 2024

**privind realizarea subprogramului de cercetare în cadrul
programului instituțional de cercetare al organizației (2024-2027)**

Titlul subprogramului **CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE INTERDISCIPLINARE ÎN VEDEREA
ELABORĂRII ENCICLOPEDIIEI CRONOLOGICE „BASARABIA ÎN DATE: 1812-1918”**

Prioritatea strategică **Provocări societale**

Codul subprogramului **010201**

Directorul unității de cercetare

BUJOR Oleg

(numele, prenumele)

(semnătura)

Coordonatorul subprogramului
de cercetare

MANOLACHE Constantin

(numele, prenumele)

(semnătura)

CUPRINS:

1.	Scopul și obiectivele etapei 2024	3
2.	Acțiunile planificate pentru etapa 2024	3
3.	Acțiunile realizate în 2024	4
4.	Rezultatele obținute	4
5.	Impactul științific, social și/ sau economic al rezultatelor științifice obținute	4
6.	Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de publicații	5
7.	Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de prezentări la foruri științifice	5
8.	Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în subprogram în mass-media	5
9.	Colaborare la nivel național și internațional	8
10.	Teze de doctorat/ postdoctorat susținute și confirmate în anul 2024 de membrii echipei subprogramului	9
11.	Dificultăți în realizarea subprogramului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)	9
12.	Concluzii	9
13.	Anexe	10
	Anexa nr. 1. <i>Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024 (în limba română și în limba engleză)</i>	10
	Anexa nr. 2. <i>Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate în anul 2024 în cadrul subprogramului de cercetare</i>	12
	Anexa nr. 3. <i>Componenta echipei de cercetare a subprogramului</i>	17

1. Scopul și obiectivele etapei 2024

Scopul: Subprogramul prevede efectuarea cercetărilor științifice interdisciplinare în vederea elaborării enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918”. Datele, faptele, evenimentele din perioada aflării Basarabiei sub stăpânirea Imperiului Rus vor fi selectate din diferite surse, ulterior adnotate succint, sistematizate cronologic și, în ultimă instanță, incluse în registrul general. În acest scop vor fi studiate lucrările cu referire la Basarabia apărute atât în perioada cercetată, cât și mai târziu. O atenție deosebită se va acorda analizei presei basarabene, ziarelor și revistelor editate la vremea respectivă. Cercetarea enciclopedică va fi orientată spre identificarea și clasificarea cronologică a datelor, faptelor, evenimentelor din toate domeniile activității umane în Basarabia în perioada 1812-1918.

Obiectivele subprogramului:

Efectuarea cercetărilor în contextul evoluției domeniului la scară internațională și locală privind elaborarea publicațiilor enciclopedice cronologice cu identificarea tendințelor de evoluție a metodelor de cercetare enciclopedică a patrimoniului spiritual național, regional și mondial în contextul globalizării și informatizării și formularea unor recomandări practice pentru cercetările enciclopedice privind elaborarea enciclopediei cronologice cu aplicare în viitor și la alte diferite tipuri de lucrări enciclopedice.

Efectuarea cercetărilor enciclopedice privitor la elaborarea registrului de date cronologice.

Elaborarea enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918”.

În scopul selectării datelor, faptelor, evenimentelor cronologice din perioada aflării Basarabiei sub stăpânirea Imperiului Rus vor fi:

- Studiate lucrările cu referire la Basarabia apărute atât în perioada cercetată, cât și mai târziu.
- Investigate Fondurile 2, 3, 5, 6 și altele din Arhiva Națională a Republicii Moldova.
- Analizate zierele și revistele editate în Basarabia la vremea respectivă.
- Cercetate tezele de doctorat, care au tangență cu Basarabia.
- Ordonate și clasificate informațiile selectate.

2. Acțiunile planificate pentru etapa 2024

Etapa I. Pregătirea și realizarea cercetărilor enciclopedice (selectarea și analiza literaturii, colectarea și prelucrarea datelor cronologice). Durata etapei 01.01.2024-30.06.2024.

Acțiuni planificate:

Activitatea 1. Efectuarea cercetărilor în contextul evoluției domeniului la scară internațională și locală privind elaborarea publicațiilor enciclopedice cronologice cu identificarea tendințelor de evoluție a metodelor de cercetare enciclopedică a patrimoniului spiritual național, regional și mondial în contextul globalizării și informatizării și formularea unor recomandări practice pentru cercetările enciclopedice privind elaborarea enciclopediei cronologice cu aplicare în viitor și la alte diferite tipuri de lucrări enciclopedice (*Elaborarea îndrumarului metodologic*).

Activitatea 2. Efectuarea cercetărilor enciclopedice privitor la elaborarea registrului de date cronologice (*Selectarea datelor cronologice pe domenii*).

Activitatea 3. Elaborarea enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918” (*Repartizarea datelor cronologice pe domenii*).

Etapa II. Continuarea cercetărilor enciclopedice (colectarea și prelucrarea datelor cronologice). Durata etapei 01.07.2024-31.12.2024.

Acțiuni planificate:

Activitatea 1. Efectuarea cercetărilor enciclopedice privitor la elaborarea registrului de date cronologice (*Selectarea datelor cronologice pe domenii. Scrierea și publicarea articolelor științifice*).

Activitatea 2. Elaborarea enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918” (*Repartizarea datelor cronologice pe domenii. Pregătirea pentru tipar a volumului I*).

3. Acțiunile realizate în 2024

A fost elaborat îndrumarul metodologic.

Au fost stabilite domeniile de prezentare a datelor cronologice.

Au fost selectate date cronologice pe domenii.

Au fost repartizate date cronologice pe domenii.

Au fost detaliat analizate datele cronologice. Au fost identificate corelații între diferite variabile.

Au fost utilizate metode (*Selectarea faptelor cronologice după importanța socială; Analiza sistemică și comparată a acestora; Evaluarea și clasificarea enciclopedică după domenii de activitate; Inducția, deducția, abstractizarea și generalizarea datelor cronologice; Sintetizarea articolelor enciclopedice*).

A fost ordonat și interpretat materialului faptic (*Metoda istorică la ierarhizarea cronologică a datelor; Metoda stabilirii importanței publice și actualității datelor cronologice; Metoda filologică (la redactarea textelor); Metoda juridică comparată (la prezentarea actelor legislativ-normative); Metoda corelației analiza evenimentelor în articolele enciclopedice; Metoda statistică (la gruparea datelor statistice în articolele enciclopedice)*).

Au fost elaborate și editate 3 volume ale enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918”.

4. Rezultatele obținute

Au fost cercetate peste 80 de surse istorice. În baza cercetărilor a fost elaborat Ghidul – Recomandări metodologice pentru autori și redactori „Basarabia. Enciclopedie în date 1812-1918.” În conformitate cu Ghidul – Recomandări metodologice pentru autori și redactori au fost stabilite 12 domenii de prezentare a datelor cronologice. De asemenea au fost selectați 15414 de termeni-date cronologice (pe domenii), inclusiv:

- Administrație, politică și jurisprudență – 2996 unități.
- Natură și geografie – 220 unități.
- Economie, statistică, demografie – 826 unități.
- Agricultură – 148 unități.
- Industrie, inginerie și tehnologii, comerț – 720 unități.
- Învățământ public – 1051 unități.
- Sănătate publică și medicină – 329 unități.
- Istorie, arheologie și armată – 2974 unități.
- Literatură și limba română, artă și cultură – 779 unități.
- Religie și teologie – 1911 unități.
- Publicații, periodice – 1235 unități.
- Personalități – 2225 unități.

Au fost scoase la lumină informații inedite, necunoscute sau puțin cunoscute publicului larg, cu privire la perioada 1812-1918 din trecutul Basarabiei și care cuprind un spectru larg de documentare: realități politice, sociale, economice, cultural-științifice și artistice, și care va schimba imaginea față de trecutul nostru, precum și față de performanțele înaintașilor noștri în diferite domenii.

Rezultatele obținute în cadrul realizării subprogramului au fost prezentate în monografii internaționale și naționale, articole științifice (reviste și culegeri internaționale și naționale), cărți cu caracter informativ, biobibliografii, enciclopedii și dicționare.

5. Impactul științific, social și/ sau economic al rezultatelor științifice obținute

În urma realizării obiectivelor și acțiunilor planificate pentru anul 2024, rezultatele cercetării prezintă următoarele efecte de impact social/ economic:

- Constituie o sursă solidă pentru promovarea valorilor din trecutul relativ recent al regiunii. Rezultatele cercetărilor contribuie pozitiv la educarea noii generații, care în prezent nu dispune de repere clare în acest sens.

- Creează o baza pentru investigații ulterioare referitoare la realizările multiple din diverse domenii.
- Contribuie pozitiv la elaborarea lucrărilor enciclopedice naționale, universale și specializate, precum și a bibliografiilor.
- Aduc în atenția publicului pentru prima dată date și informații valoroase despre trecutul Basarabiei.
- Prezintă un impact semnificativ asupra nivelului de informare corectă și veridică a societății cu privire la trecutul relativ recent al Basarabiei.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de publicații

Monografii internaționale – 1.

Monografii naționale – 5.

Articole în reviste științifice din străinătate – 1.

Articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil – 6.

Articole în culegeri științifice naționale/ internaționale – 6.

Articole în lucrările conferințelor științifice internaționale/naționale – 7.

Teze ale conferințelor științifice internaționale/ naționale – 7.

Cărți cu caracter informativ, biobibliografii/ bibliografii – 9.

Enciclopedii, dicționare – 4.

Alte lucrări științifico-metodice și didactice – 2.

7. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de prezentări la foruri științifice

8. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în subprogram în mass-media:

✓ **Video-audio**

PRISAC Lidia

- FORUM cu Leonid Smolnițchi. Invitați: Lidia PRISAC istoric, cercetător științific; Ion Valer Xenofontov istoric, cercetător științific. Tema: Femei celebre în Basarabia. Vocea Basarabiei. 8 martie 2024.
<https://www.youtube.com/watch?v=YXJxipfSrW0>
- FORUM cu Leonid Smolnițchi. Invitați: Lidia PRISAC, Ion Valer XENOFONTOV istorici. Tema: Prezentarea volumelor Panorama postcomunismului în Republica Moldova. Vocea Basarabiei. 3 octombrie 2024.
<https://voceabasarabiei.md/emisiunea-forum-din-3-octombrie-invitati-lidia-prisac-ion-xenofontov-istorici/>

EREMIA Ion.

- Statutul politico-juridic al Basarabiei în perioada anilor 1812-1828
<https://www.youtube.com/watch?v=t60l6OvRSkg&t=58s>
- Relațiile domnului Moldovei Gheorghe Ștefan cu rușii
<https://www.youtube.com/watch?v=Y5xyOqf9dgM&t=116s>
- Negocierile dintre domnul Moldovei Gheorghe Ștefan și țarul Alexei Mihailovici al Rusiei din anul 1654
<https://www.youtube.com/watch?v=rvkMGhvyYCg&t=20s>
- Negocierile dintre domnul Moldovei Gheorghe Ștefan și țarul Alexei Mihailovici al Rusiei din anii 1655-1656
<https://www.youtube.com/watch?v=4rXqvmkdaF4&t=23s>
- Relațiile lui Dimitrie Cantemir cu rușii
<https://www.youtube.com/watch?v=qkADuOuhcCA&t=239s>
- Cui a aparținut inițiativa de apropiere dintre Dimitrie Cantemir și Petru I
<https://www.youtube.com/watch?v=7LG90AwECCA&t=2s>
- Clauzele tratatului moldo-rus dintre Dimitrie Cantemir și țarul Petru I din 28 iunie 1711

- <https://www.youtube.com/watch?v=NM0opleQDX8&t=307s>
- Relațiile dintre Dimitrie Cantemir și țarul Petru I al Rusiei: concluzii
<https://www.youtube.com/watch?v=ygkVVPE6mw&t=8s>
- Politica Imperiului Rus față de Țara Moldovei în anii războiului ruso-austro-otoman 1735-1739
https://www.youtube.com/watch?v=wG19d_8cbCQ&t=25s
- Istoricii ruși: despre direcția sudică a politicii Imperiului Rus în secolul al XVIII-lea
<https://www.youtube.com/watch?v=j24YMOYQxeQ&t=24s>
- Planul Imperiului Rus în războiul ruso-austro-otoman din anii 1735-1739
<https://www.youtube.com/watch?v=xQM9mJwqnLI&t=7s>
- Negocierile ruso-otomane de la Nemirov în anii războiului ruso-austro-otoman 1735-1739
<https://youtube.com/watch?v=UqO1KNC-d0g&t=77s>
- "Convenția de cucerire" din 5 septembrie 1739 impusă Țării Moldovei
<https://www.youtube.com/watch?v=DjS40sT1gUc>
- „Universalul” emis de comandantul suprem al armatei ruse B. C. von Münnich - 23 august 1739
<https://www.youtube.com/watch?v=bm0Tv5yeAkg>
- O enigma istorică nesoluționată – Allexandro Moldaowicz
<https://www.youtube.com/watch?v=SrMKec2n44A&t=10s>
- Proiectul grecesc al Ecaterinei a II-a
<https://www.youtube.com/watch?v=bfheTwplfI&t=17s>
- Formarea statului Dacia conform Planului grecesc al Ecaterinei a II-a
<https://www.youtube.com/watch?v=j1JP39coAuo&t=50s>
- Proiectul grecesc al Rusiei: concluzii
<https://www.youtube.com/watch?v=V6feJ0svMQg&t=8s>
- Tratatul ruso-otoman în anii războiului ruso-austro-otoman 1735-1739
<https://www.youtube.com/watch?v=kTaJtxQ89M0>
- Limba Română - https://www.youtube.com/watch?v=bJEDvNy_uzc&t=78s
- Credința tuturor boierilor moldoveni
<https://www.youtube.com/watch?v=mMaPh2iUBTw&t=111s>
- Contra Molduanus
<https://www.youtube.com/watch?v=CP9qV4H2xLw&t=98s>
- Mitropolitul Varlaam: despre identitatea etnică a moldovenilor
<https://www.youtube.com/watch?v=ReuGq1kLkxQ&t=2s>
- Mitropolitul Dosoftei: identitatea etnică a moldovenilor
<https://www.youtube.com/watch?v=flBAi3aLJbs&t=22s>
- Miron Costin: identitatea etnică și lingvistică a moldovenilor
<https://www.youtube.com/watch?v=iuBZwItse3U&t=5s>
- Prima catedră de istorie a românilor din Republica Moldova
<https://www.youtube.com/watch?v=N8OQWX7RaOg&t=4s>
- Nicolae Costin: numele locuitorilor din Țara Moldovei
<https://youtube.com/watch?v=3VonMlpAti4&t=19s>
- Dimitrie Cantemir: limba vorbită de locuitorii din Țara Moldovei
<https://www.youtube.com/watch?v=DjYF0VbqN5o&t=7s>
- Fanarioții: Limba română
<https://www.youtube.com/watch?v=-mK3Lhhu5g&t=39s>
- Numele locuitorilor din Moldova
<https://www.youtube.com/watch?v=93R3XA5BTxo&t=8s>
- De la Țeara Românească la România
<https://www.youtube.com/watch?v=LApqQEn0-fE>
- Mesajul domnului Moldovei Alexandru Ioan Cuza către țară din 1859
<https://www.youtube.com/watch?v=Gau6nboPPbQ>

- Structuri politice până la constituirea statului Țara Moldovei
<https://www.youtube.com/watch?v=wneKteOSUH8>
- Domnia Iașilor
<https://www.youtube.com/watch?v=Lwlqv9T7QXY>
- Dragoș Vodă
https://www.youtube.com/watch?v=I_Fdm9Tuwtg&t=8s
- Sas Vodă
<https://www.youtube.com/watch?v=dhAoWlLzORY&t=28s>
- Bogdan Vodă
<https://www.youtube.com/watch?v=Y1O6uiEEfOw&t=50s>
- Lațcu Vodă
<https://www.youtube.com/watch?v=ui6VK5RQRQU&t=117s>
- Petru al II-lea Mușat
<https://www.youtube.com/watch?v=zXSzXDuwzgU>
- Nicolae Mălăescu Spătaru
https://www.youtube.com/watch?v=pqDfpFDe2_0
- Roman I
<https://www.youtube.com/watch?v=qvm1UbP9XGo>
- Ștefan Vodă
<https://www.youtube.com/watch?v=5zZ824TrrPE&t=7s>
- Iuga Vodă
<https://www.youtube.com/watch?v=16SNq6snaiw&t=53s>
- <https://podcasters.spotify.com/pod/show/fifpodcast>
- <https://podcasts.apple.com/us/podcast/facultatea-de-istorie-%C8%99i-filosofie/id1557757764>
- <https://pca.st/gh5qr93z>
- <https://www.podchaser.com/podcasts/facultatea-de-istorie-si-filos-1627783>
- <https://rephonic.com/podcasts/facultatea-de-istorie-si-filosofie>
- <https://podcastaddict.com/podcast/facultatea-de-istorie-si-filosofie/3359827>
- <https://tunein.com/podcasts/History-Podcasts/Facultatea-de-Istorie-si-Filosofie-p2480928/?topicId=432656152>
- <https://podcastrepublic.net/podcast/1557757764>
- <https://goodpods.com/podcasts/facultatea-de-istorie-%c8%99i-filosofie-603915>
- <https://www.podcast24.dk/podcasts/facultatea-de-istorie-i-filosofie?p=13>
- <https://poddtoppen.se/podcast/1557757764/facultatea-de-istorie-si-filosofie>
- <https://www.podbean.com/podcast-detail/ph4kk-1e40ab/Facultatea-de-Istorie-%C8%99i-Filosofie-Podcast>
- <https://podtail.com/da/podcast/facultatea-de-istorie-i-filosofie/>
- <https://podimo.com/es/shows/facultatea-de-istorie-si-filosofie>
- <https://podcast.app/facultatea-de-istorie-si-filosofie-p1911848>
- https://www.ivoox.com/podcast-facultatea-istorie-537-i-filosofie_sq_f11342742_1.html
- ✓ *Articole de popularizare a științei*
- Expoziție la o bibliotecă din Capitală în memoria lui Dumitru Peicev
<https://stiri.md/article/social/expozitie-la-o-biblioteca-din-capitala-in-memoria-lui-dumitru-peicev/>
- Maria Nichitenciu. „CREAȚIE” expoziție a studenților arhitecți
<https://www.facebook.com/media/set/?vanity=nikitenchukmaria&set=a.978278177523997>
- Creație и Călătorii в библиотеке «Андрей Лупан»
<https://t.me/artzingan/98>
- «В поисках живописи» – „Logos-press”, nr. 5 (1507), 16 februarie 2024.
- «Живопись из дальних странствий» – „Logos-press”, nr. 7 (1509), 1 martie 2024.

- «Весна в Научной библиотеке» – „Logos-press”, nr. 9 (1512), 12 martie 2024.
- „Mozaica de primăvară” – Stiri.md, 2 aprilie 2024.
- Ion Vârțanu. Istoria la zi într-un dicționar enciclopedic
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11599>
- Aliona Bujor. Adept neobosit al modernizării învățământului
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11584>
- Ion Vârțanu, Silvia Mîtcu. Drepturile persoanei – în vizorul jurisprudenței naționale
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11570>
- Ion Vârțanu, Dan Adauge. O istorie social-economică a Basarabiei interbelice
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11567>
- Ion Vârțanu. Un destin în slujba educației
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11564>
- Aliona Bujor, Dan Adauge, Maria Nichitenciu. Promotor al legislației statului de drept
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11561>
- Ion Vârțanu, Silvia Mîtcu. De ziua comemorării a 135 de ani de la trecerea în neființă a lui Mihai Eminescu
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11494>
- Ion Vârțanu, Silvia Donici. Profesor universitar, doctor habilitat în drept Elena Aramă. Biobibliografie.
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11469>
- Valeriu Oprea. Basarabia în istoriografia rusă (1812-1862)
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11462>
- Liviu Mancuș. Membru corespondent al AȘM Elena Zubcov. Bibliografie
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11455>
- Ion Vârțanu, Mihail Adauge. Dimitrie Cantemir văzut de aproape...
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11452>
- Aliona Bujor, Dan Adauge, Maria Nichitenciu. Profesor universitar Anatol Petrencu. Biobibliografie
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11437>
- Valeriu Oprea, Maria Nichitenciu, Reprezentant eminent al științei juridice din Republica Moldova
<http://enciclopedia.asm.md/?p=11670>
- Ion Vârțanu, Aliona Bujor. Să cunoaștem și să utilizăm corect limba română
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11666>
- Ion Vârțanu. Enciclopedia Geografică a Republicii Moldova
<https://enciclopedia.asm.md/?p=11663>

9. Colaborare la nivel național și internațional

În procesul cercetării surselor bibliografice, arhivistice și a materialelor enciclopedice, echipa de cercetare a colaborat, la necesitate, cu autoritățile publice de profil din republică, Arhiva națională, Biblioteca națională, instituții de cercetare, instituții de cultură și educație, savanți și cercetători, subiecți din sectorul real al economiei.

Echipa a continuat menținerea relațiilor internaționale de colaborare și schimb de experiență stabilite de Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” a USM cu: Arhiva Academiei Ruse de Științe; Biblioteca Științifică a Academiei Naționale de Științe din Azerbaidjan; Centrul de Studii Enciclopedice din Belarus; Editura „LUMEN”, România; Enciclopedia Națională a Letoniei; Encyclopaedia Universalis, Franța; Grupul Editorial Enciclopedia Catalană; Institutul de Studii Enciclopedice al Academiei Naționale a Ucrainei; Institutul de Studii Enciclopedice din Bashkortostan; Institutul de Studii Enciclopedice din Tatarstan; Instituția Publică de Stat „Editura Enciclopedică”, Ucraina; Universitatea Wuhan, RPC.

În contextul colaborării internaționale se înscrie activitatea conducătorului de subprogram dr. hab. Constantin Manolache în calitate de membru al colegiului de redacție al revistelor: „Вопросы энциклопедистики” – The Journal of Encyclopaedic Studies: revistă științifică, Redacția

Principală a Enciclopediei din Bashkortostan; „Вопросы энциклопедистики”: revistă științifică, Institutul de Studii Enciclopedice din Ucraina; „Українська біографістика – Biographistica Ukrainica”, Biblioteca Națională a Ucrainei.

10. Teze de doctorat/ postdoctorat susținute și confirmate în anul 2024 de membrii echipei subprogramului

11. Dificultăți în realizarea subprogramului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)

Se remarcă o lipsă acută de redactori specializați în redactarea materialelor enciclopedice.

Pentru a asigura buna desfășurare a cercetărilor din cadrul subprogramului se resimte insuficiența surselor financiare pentru perfectarea contractelor de cercetare-dezvoltare cu autorii netitulari, pentru atragerea lor la elaborarea materialelor enciclopedice, întrucât personalități notorii din diverse domenii nu pot fi încadrați în personalul proiectului, dar colaborarea cu aceștia ar spori valoarea cercetărilor.

12. Concluzii

Scopul, obiectivele și activitățile planificate în subprogramul Cercetări științifice interdisciplinare în vederea elaborării enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918”, contractat pentru anul 2024, au fost realizate cu succes și integral, conform termenilor și cerințelor stabilite.

Coordonatorul subprogramului
de cercetare

MANOLACHE Constantin

(numele, prenumele)

(semnătura)

Data: 30.01.2025

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024
CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE INTERDISCIPLINARE ÎN VEDEREA ELABORĂRII
ENCICLOPEDIIEI CRONOLOGICE „BASARABIA ÎN DATE: 1812-1918”
 (denumirea subprogramului)

Codul subprogramului **010201**

Conform planului de realizare a subprogramului, în anul 2024 au fost efectuate cercetări în contextul evoluției domeniului la scară internațională și locală privind elaborarea publicațiilor enciclopedice cronologice, au fost formulate recomandări practice pentru efectuarea cercetărilor enciclopedice cronologice și a fost elaborat ghidul «Recomandări metodice pentru autori și redactori „Basarabia. Enciclopedie în date 1812-1918”»; au fost efectuate cercetări enciclopedice privitor la elaborarea registrului de date cronologice; au fost studiate peste 80 de surse istorice privitor la elaborarea registrului de date cronologice, selectarea datelor cronologice pe domenii și perfectarea articolelor enciclopedice adnotate, elaborarea și publicarea lucrărilor și articolelor științifice. În conformitate cu cele 12 domenii stabilite de prezentare a datelor cronologice au fost selectați și adnotați în total 15414 de termeni-date cronologice, inclusiv: Administrație, politică și jurisprudență 2996 unități; Natură și geografie 220 unități; Economie, statistică, demografie 826 unități; Agricultură 148 unități; Industrie, inginerie și tehnologii, comerț 720 unități; Învățământ public 1051 unități; Sănătate publică și medicină 329 unități; Istorie, arheologie și armată 2974 unități; Literatură și limba română, artă și cultură 779 unități; Religie și teologie 1911 unități; Publicații, periodice 1235 unități; Personalități 2225 unități.

În baza materialului selectat, au fost elaborate și publicate 21 lucrări științifice, inclusiv: Ghidul «Recomandări metodologice pentru autori și redactori „Basarabia. Enciclopedie în date 1812-1918”»; glosarele Enciclopediei cronologice „Basarabia în date: 1812-1918”: „Chișinău în date, oameni, evenimente, fapte”, „Religie și teologie în date, oameni, evenimente, fapte”, „Localități și lăcașuri sfinte”; Membru corespondent E. Zubcov, biobibliografie”; „Doctor habilitat E. Aramă, biobibliografie”; „Profesor universitar A. Petrencu, biobibliografie”; „Profesor universitar I. Eremia, biobibliografie”; „Profesor universitar N. Osmochescu, biobibliografie”; „Doctor habilitat G. Stepanova, biobibliografie”; „Profesor universitar Boris Boguș, biobibliografie”; „Ion Eremia. Basarabia. Dăinuire românească prin istorie și limbă”; „Ion Coropcean, Victor Juc, Constantin Manolache. Securitatea și apărarea națională a Republicii Moldova: aspecte conceptual-teoretice și valențe aplicative”.

Au fost publicate 20 articole științifice, inclusiv: Constantin Manolache – 2 titluri; Ion Eremia – 7; Lidia Prisac – 11; Iulian Salagor – 5; 7 teze la conferințe științifice naționale și internaționale, 20 de articole de popularizare a științei.

Coordonatorul subprogramului
de cercetare

MANOLACHE Constantin
(numele, prenumele)

(semnătura)

Data: 30.01.2025

Summary of the activity and results obtained in the subprogram in 2024

INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC RESEARCH WITH A VIEW TO THE DEVELOPMENT OF THE CHRONOLOGICAL ENCYCLOPEDIA “BESSARABIA IN DATA: 1812-1918”

(subprogram name)

Subprogram code **010201**

According to the subprogram implementation plan, in 2024, research was conducted in the context of the evolution of the field on an international and local scale regarding the development of chronological encyclopedic publications, practical recommendations were formulated for conducting chronological encyclopedic research and the guide Methodological recommendations for authors and editors „Bessarabia. Encyclopedia in dates 1812-1918” was developed; encyclopedic research was conducted regarding the development of the chronological data register; over 80 historical sources were studied regarding the development of the chronological data register, the selection of chronological data by fields and the development of annotated encyclopedic articles, the development and publication of scientific works and articles. In accordance with the 12 established fields of presentation of chronological data, a total of 15414 chronological data terms were selected and annotated, including: Administration, politics and jurisprudence 2996 units; Nature and geography 220 units; Economics, statistics, demography 826 units; Agriculture 148 units; Industry, engineering and technologies, trade 720 units; Public education 1051 units; Public health and medicine 329 units; History, archeology and army 2974 units; Literature and Romanian language, art and culture 779 units; Religion and theology 1911 units; Publications, periodicals 1235 units; Personalities 2225 units.

Based on the selected material, 21 scientific works were developed and published, including: The Guide Methodological recommendations for authors and editors “Bessarabia. Encyclopedia in data 1812-1918”; glossaries of the chronological Encyclopedia „Bessarabia in data: 1812-1918”: „Chisinau in data, people, events, facts”, „Religion and theology in data, people, events, facts”, „Localities and holy places”; Corresponding member E. Zubcov, biobibliography”; „Doctor habilitat E. Aramă, biobibliography”; „University professor A. Petrencu, biobibliography”; „University professor I. Eremia, biobibliography”; „University professor N. Osmochescu, biobibliography”; „Doctor habilitat G. Stepanova, biobibliography”; „University professor Boris Boguş, biobibliography”; „Ion Eremia. Bessarabia. Romanian continuity through history and language”; „Ion Coropcean, Victor Juc, Constantin Manolache. National security and defense of the Republic of Moldova: conceptual-theoretical aspects and applicative valences”.

20 scientific articles were published, including: Constantin Manolache – 2 titles; Ion Eremia – 7; Lidia Prisac – 11; Iulian Salagor – 5; 7 theses at national and international scientific conferences, 20 articles of science popularization.

Research subprogram coordinator

MANOLACHE Constantin

(name, surname)

(signature)

Date: 30.01.2025

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2024 în cadrul subprogramului de cercetare**

**CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE INTERDISCIPLINARE ÎN VEDEREA ELABORĂRII
ENCICLOPEDIIEI CRONOLOGICE „BASARABIA ÎN DATE: 1812-1918”
(denumirea subprogramului)**

Codul subprogramului **010201**

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/ senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. Monografii internaționale

- EREMIA, I. Basarabia. *Dăinuire românească prin istorie și limbă*. Editori S. ȘIPOȘ, C. MANOLACHE. Responsabil de ediție O. BUJOR. Chișinău: Editura USM ; Oradea: Editura Universității din Oradea, 2024. 618 p. ISBN 978-9975-62-780-1 (Editura USM). ISBN 978-606-10-2351-6 (Editura Universității din Oradea). URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Ion-Eremia-Basarabia.-Daunire-romaneasca-prin-istorie-si-limba.pdf>.

1.2. Monografii naționale

- COROPCEAN, I., JUC, V., MANOLACHE, C. *Securitatea și apărarea națională a Republicii Moldova: aspecte conceptual-teoretice și valențe aplicative*. Responsabil de ediție T. ȚONCU. Consultanț științific V. UNGUREANU Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) “Andrei Lupan”, 2024. 119 p. ISBN 978-9975-62-749-8. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/securitatea-si-apararea-nationala.pdf>.
- MANOLACHE, C. *Istoria științei în RSS Moldovenească în oglinda mass-media: (1945-1961)* / Constantin Manolache. Responsabil de ediție O. BUJOR. Chișinău: Editura USM, 2024. ISBN 978-9975-62-805-1. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/istoria-stiintei-in-oglininda-mass-media.pdf>.
- MANOLACHE, C., CUȘNIR, V. *Istoria cercetărilor oftalmologice în RSS Moldovenească: (1945-1989)* : Monografie bibliografică. Responsabil de ediție O. BUJOR. Redactor bibliografic: A. TOSTOGAN. Chișinău: Editura USM, 2024. 565 p. ISBN 978-9975-62-804-4. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/istoria-cercetarilor-oftalmologice.pdf>.
- MANOLACHE, C., DRAGNEV D., XENOFONTOV, I.V., JUC, V. *Istoria științei în RSS Moldovenească: Documente și materiale, 1944-1947*. Vol. 1. Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) “Andrei Lupan”, 2024. 751 p. ISBN 978-9975-62-796-2. ISBN 978-9975-62-797-9 (vol. 1). URL: http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Istoria-stiintei-in-RSSM-vol_1.pdf.
- MANOLACHE, C., ȚONCU, T., MITCU S., et al. *Basarabia în date: 1812-1918*. Vol. 1: *Recomandări metodice pentru autori si redactori*. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție O. BUJOR. Chisinau: Editura USM, 2024. 23 p. ISBN 978-9975-62-832-7. ISBN 978-9975-62-833-4 (vol. 1). URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Basarabia-in-date-01-recomandari-metodice.pdf>.

4. Articole în reviste științifice

4.2. În alte reviste din străinătate recunoscute

- MANOLACHE, C. History of Biology in the Moldovan SSR (1947-1991): Chronological Dimension. *Logos Universality Mentality Education Novelty: Philosophy & Humanistic Sciences*. 2024, **11** (1, supl. 1)), 50-71. ISSN 2284-5976. e-ISSN 2501-0409. doi: <https://doi.org/10.18662/lumenphs/11.1Sup1/79>

4.3. În reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

- PRISAC, L. Identitate și alteritate în Chișinăul interbelic. *Dialogica. Revista de studii culturale și literatură*. 2024, nr. 1, 111-123. ISSN 2587-3695. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/202982. (Cat. B).
- PRISAC, L. O lucrare de referință în domeniul istoriei armenilor din Basarabia. *Akados. Revistă de Artă și Cultură*. 2024, nr. 1 (72), 167-168. ISSN 1857-0461. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/205699. (Cat. B).
- PRISAC, L., COCU, M. Istoria chimiei la feminin. Doctorul habilitat Aculina Arîcu: „Tot ce este în jurul nostru, este chimie”. *Akados. Revistă de Artă și Cultură*. 2024, nr. 4 (75), 137-144. ISSN 1857-0461. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/219689. (Cat. B).
- PRISAC, L., XENOFONTOV, I.V., SALAGOR, Iu. Fondul de arhivă personal al istoricului Ion Jarcuțchi. *Akados. Revistă de Artă și Cultură*. 2023, nr. 4 (71), 121-128. ISSN 1857-0461. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/198838. (Cat. B).
- PRISAC, L., XENOFONTOV, I.V., SALAGOR, Iu. Fondul personal Nicolai V. Berezneacov (1910–1989) din fosta Arhivă Științifică a AȘM. *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe Umanistice*. 2024, nr. 4 (184), 59-73. ISSN 1811-2668. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/212851. (Cat. B).
- JUC, V., MORARU, V., MANOLACHE, C. Promotor al spiritului umanist și al excelenței științifice. Academicianul Alexandru Roșca la 90 de ani. *Akados. Revistă de Artă și Cultură*. 2023, nr. 2 (73), 177-178. ISSN 1857-0461. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/209325. (Cat. B).

5. Articole în culegeri științifice naționale/ internaționale

5.1. Culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

- PRISAC, L. „Adaptarea” și „răzvrătirea” minorităților naționale/entice în Moldova postsovietică. În: *Panorama postcomunismului în Republica Moldova*. Coordonator L. COROBICA. București: Institutul Cultural Român, 2024, vol. 2, pp. 521-556. ISBN 978-973-577-776-0. URL: http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Prisac_2.pdf.
- PRISAC, L. Viața cotidiană între memoria sovietică și incertitudinea postsovietică. În: *Panorama postcomunismului în Republica Moldova*. Coordonator L. COROBICA. București: Institutul Cultural Român, 2024, vol. 2, pp. 470-502. ISBN 978-973-577-776-0. URL: http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Prisac_1.pdf.
- XENOFONTOV, I.V., BUJOR, O. Stratificări în societatea de tranziție „noi moldoveni”. În: *Panorama postcomunismului în Republica Moldova*. Coordonator L. COROBICA. București: Institutul Cultural Român, 2024, vol. 2, pp. 502-520. ISBN 978-973-577-776-0. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Xenofontov-Bujor.pdf>.

5.2 Culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

- XENOFONTOV, I.V., PRISAC, L. Anatol Petrencu: profesorul și istoricul ieșit din tipare. În: *Anatol Petrencu: profesor universitar*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2024, pp. 7-43. ISBN 978-9975-62-721-4. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/anatol-petrencu-biobibliografie.pdf>.
- XENOFONTOV, I.V., PRISAC, L. Universul cognitiv polivalent inedit al profesorului universitar Boris Boguș – pedagog, psihopedagog, sportiv și manager. În: *Boris Boguș*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Chișinău: Editura USM, 2024, pp. 85-121. ISBN 978-9975-62-831-0. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Boris-Bogus-biobibliografie.pdf>.
- ПРИСАК, Л. Примечание к изданию. În: *Лариса Попова – Великая Чемпионка, или Богиня академической гребли с берегов Днестра*. Научный редактор Б. БОГУШ.

6. Articole în lucrările conferințelor științifice

6.1. În lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

- EREMIA I. Așezământul obrazovaniei oblastiei Basarabiei din anul 1818. În: *Istorie locală și istorie națională: Lucrările Conferinței internaționale de Istorie „Acta Historica Civitatis Lugosiensis. Lugoj, 8-10 dec. 2023, Timișoara: Eurostampa; Oradea: Editura Universității din Oradea, 2024, pp.101-118. ISBN 978-606-32-1459-0. ISBN 978-606-10-2361-5.*
- EREMIA I. Istoria Catedrei de limbă română de la Universitatea din Sankt-Petersburg (1839-1858). În: *Crisia*. 2023, vol. 53, Supl. nr. 1: Interferențe. Trecut, Prezent, Viitor. Lucrările Sesiunii Internaționale de Comunicări Științifice a Muzeului Țării Crișurilor Oradea – Complex Muzeal, 12-13 oct. 2023. Coordonatori G. MOISA, S. ȘIPOȘ. Oradea: Editura Muzeului Țării Crișurilor, 2024, pp. 155-160. ISSN 1016-2798. URL: <https://crisia.mtariicrisurilor.ro/wp-content/uploads/2024/10/Ion-Eremia.pdf>.

6.2. În lucrările conferințelor științifice internaționale din Republica Moldova

- PRISAC, L. Habitatul și modul de trai în Chișinăul interbelic. În: *Latinitate, Romanitate, Românităte*, ediția a VIII-a, Chișinău, 31 oct. – 2 noiem. 2024. Chișinău: „Lexon-Prim”, 2024, pp. 118-121. ISBN 978-9975-173-02-5. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/216160.
- PRISAC, L., XENOFONTOV, I.V., SALAGOR, Iu. Fondul de arhivă personal al academicianului A.M. Lazarev (1914–1999). În: *Perspectivelor și Problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației: Lucrările conferinței științifice internaționale, Cahul, Moldova, 6 iun. 2024, Cahul: Tipografia „Centro Grafic” SRL, 2024, vol. 11, Partea II, pp. 348-364. ISSN 2587-3571. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/213988.*
- PRISAC, L., XENOFONTOV, I.V., SALAGOR, Iu. Fondul de arhivă personal al academicianului V.A. Rîbin (1893–1979). În: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine: Conferință științifică internațională, ediția X, Chișinău, 19-20 sept. 2024, Chișinău, 2024, vol. 7, pp. 380-398. ISSN 2558-894X.*
- SALAGOR, Iu. Pregătirea cadrelor științifice în cadrul Bazei/Filialei Moldovenești a Academiei de Științe a URSS (1946–1952). În: *Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății de mâine: Conferință științifică internațională, ediția X, Chișinău, 19-20 sept. 2024, Chișinău, 2024, vol. 7, pp. 399-408. ISSN 2558-894X. URL: https://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/program-site_actualizat.pdf.*
- MANOLACHE, C. Istoria cercetărilor genetice în RSS Moldovenească (1945-1991): abordare cronologică. În: *Latinitate, Romanitate, Românităte*, ediția a 8-a, Chișinău, 31 oct. – 2 noiembrie 2024. Chișinău: „Lexon-Prim”, 2024, pp. 165-167. ISBN 978-9975-173-02-5. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/216188.

7. Teze ale conferințelor științifice

7.3. În lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională din Republica Moldova

- EREMIA I. Colonizarea românească în Serbia Nouă. În: *Congresul Național al Istoricilor Români*, Ed. a IV-a, Chișinău – Suceava, 27-31 aug. 2024. Chișinău: Bons Offices, 2024, p. 258. ISBN 978-5-36241-280-7. URL: https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/212393.
- PRISAC, L. „Limbajul macaronic” în Chișinăul interbelic. În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, ediția a 9-a, 26 mai 2023: Program, rezumatele comunicărilor. Chișinău: CEP USM, 2023, pp. 71-72. ISBN 978-9975-62-524-1. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/181197.
- PRISAC, L. Ograda armenească din Chișinău în perioada interbelică. În: *Congresul Național al Istoricilor Români*, Ed. a IV-a, Chișinău – Suceava, 27-31 aug. 2024. Chișinău:

Bons Offices, 2024, p. 135. ISBN 978-5-36241-280-7. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/212065.

- PRISAC, L. Oficiul Internațional Nansen și ajutorarea refugiaților după Primul Război Mondial. În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, Ediția a 10-a, consacrată aniversării de 70 ani a profesorului Anatol Petrencu. Chișinău, Moldova, 24 mai 2024. Chișinău: CEP USM, 2024, pp. 58-59. ISBN 978-9975-62-719-1. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/205296.
- SALAGOR, Iu. Un discipol al academicianului Nikolai I. Vavilov în RSS Moldovenească: savantul Vladimir A. Rîbin (1893–1979). În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, Ediția a 10-a, consacrată aniversării de 70 ani a profesorului Anatol Petrencu. Chișinău, Moldova, 24 mai 2024. Chișinău: CEP USM, 2024, pp. 74-75. ISBN 978-9975-62-719-1. URL: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/205307.
- MANOLACHE, C. Asigurarea securității naționale în Basarabia interbelică. În: *Congresul Național al Istoricilor Români*, Ed. a IV-a, Chișinău – Suceava, 27-31 aug. 2024. Chișinău: Bons Offices, 2024, p. 191. ISBN 978-5-36241-280-7. URL: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/212191.

7.4. În lucrările conferințelor științifice naționale

- EREMIA I. O enigma istorică nesoluționată – Allexandro Moldaowicz. În: *Sesiunea științifică a Departamentului Istoria Românilor, Universală și Arheologie*, Ediția a 10-a, consacrată aniversării de 70 ani a profesorului Anatol Petrencu. Chișinău, Moldova, 24 mai 2024. Chișinău: CEP USM, 2024, p. 35. ISBN 978-9975-62-719-1. URL: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/205277.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. Cărți (cu caracter informativ)

- *Anatol Petrencu: profesor universitar*: Bibliografie. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Bibliografie J. NIKOLAEVA, L. ZASAVIȚCHI. Chișinău: Editura USM, 2024. 431 p. ISBN 978-9975-62-733-7. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/anatol-petrencu-bibliografia.pdf>.
- *Anatol Petrencu: professor universitar*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Bibliografie J. NIKOLAEVA, L. ZASAVIȚCHI. Chișinău: Editura USM, 2024. 291 p. ISBN 978-9975-62-721-4. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/anatol-petrencu-biobibliografie.pdf>.
- *Boris Boguș: profesor universitar*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Coordonator I. XENOFONTOV. Responsabil de ediție L. PRISAC. Bibliografie R. VASILACHE. Chișinău: Editura USM, 2024. 384 p. ISBN 978-9975-62-831-0. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Boris-Bogus-biobibliografie.pdf>.
- *Elena Aramă: profesor universitar*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Coordonator M. TAȘCĂ. Consultanț științific Valeriu CUȘNIR. Bibliografie: J. NIKOLAEVA. Chișinău: Editura USM, 2024. 192 p. ISBN 978-9975-62-685-9. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Elena-Arama-biobibliografie.pdf>.
- *Elena Zubcov: Membru corespondent al AȘM*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Bibliografie J. NIKOLAEVA. Chișinău: Editura USM, 2024. 215 p. ISBN 978-9975-62-665-1. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Elena-Zubcov-biobibliografie.pdf>.
- *Georgeta Stepanov: profesor universitar*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Bibliografie J. NIKOLAEVA, L. ZASAVIȚCHI. Chișinău: Editura USM, 2024. 312 p. ISBN 978-9975-62-790-0. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Georgeta-Stepanov-biobibliografie.pdf>.
- *Ion Eremia: profesor universitar*: Biobibliografie. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Bibliografie J. NIKOLAEVA, L. ZASAVIȚCHI. Chișinău: Editura

USM, 2024.215 p. ISBN 978-9975-62-791-7. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Ion-Eremia-biobibliografie.pdf>.

- *Nicolae Osmochescu: profesor universitar: Biobibliografie*. Editor C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Bibliografie J. NIKOLAEVA, L. ZASAVIȚCHI. Chișinău: Editura USM, 2024. 255 p. ISBN 978-9975-62-792-4. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Nicolae-Osmochescu-biobibliografie.pdf>.
- *Лариса Попова – Великая Чемпионка, или Богиня академической гребли с берегов Днестра*. Научный редактор Б. БОГУШ. Координатор И.В. КСЕНОФОНТОВ; Ответственный редактор Лидия ПРИСАК. библиограф Р. ВАСИЛАКЕ. Перевод с румынского и адаптация А. ПРОДАН. Кишинэу: Lexon-Prim, 2024, 369 с. ISBN 978-9975-172-80-6. URL: http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Larisa_Popova_rus_16.08.2024_.pdf.

8.2. Enciclopedii, dicționare

- MANOLACHE, C., ȚONCU, T., MÎTCU S. [et al.] *Basarabia în date: 1812-1918*. Vol. 2. *Religie și teologie: oameni, evenimente, fapte*. Editor: C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Chișinău: Editura USM, 2024. 95 p. ISBN 978-9975-62-832-7. ISBN 978-9975-62-834-1 (vol. 2). URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Basarabia-in-date-02-religie-si-teologie.pdf>.
- MANOLACHE, C., ȚONCU, T., MÎTCU S. [et al.] *Basarabia în date: 1812-1918*. Vol. 3. *Localități și lăcașuri sfinte*. Editor: C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Chișinău: Editura USM, 2024. 211 p. ISBN 978-9975-62-832-7. ISBN 978-9975-62-835-8 (vol. 3). URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Basarabia-in-date-03-localitati-si-lacasuri-sfinte.pdf>.
- MANOLACHE, C., ȚONCU, T., MÎTCU S. [et al.] *Basarabia în date: 1812-1918*. Vol. 4. *Chișinău: oameni, evenimente, fapte*. Editor: C. MANOLACHE. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Chișinău: Editura USM, 2024. 175 p. ISBN 978-9975-62-832-7. ISBN 978-9975-62-836-5 (vol. 4). URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Basarabia-in-date-04-chisinau.pdf>.
- MANOLACHE, C. *Istoria și filosofia științei*: Dicționar enciclopedic. Responsabil de ediție: O. BUJOR. Chișinău: Editura USM, 2024. 139 p. ISBN 978-9975-62-807-5. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/istoria-si-filosofia-stiintei.pdf>.

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.3. Alte lucrări științifico-metodice și didactice

- PRISAC, L. Propaganda separatismului transnistrean prin intermediul istoriografiei. În: *Ghid metodologic*. Chișinău: Lucia Sava, 2024, pp. 1-17. URL: https://concursistoric.upsc.md/wp-content/uploads/2024/04/07_PROPAGANDA-SEPARATISMULUI-TRANSNISTREAN_Lidia_PRISAC.pdf.
- SCUTARI, S., LÎȘÎ, A., BUJOR, O., CAZANJI, O. *Ghid metodic pentru stagiile de practică la specialitatea „Business și Administrare”, Ciclul I, Licență*. Chișinău: USPEE “C. Stere”, 2024. 81 p. ISBN 978-9975-167-69-7. URL: <http://enciclopedia.asm.md/wp-content/uploads/Ghid-penru-BA.-USPEE-2.pdf>.

Coordonatorul subprogramului
de cercetare

MANOLACHE Constantin
(numele, prenumele)

(semnătura)

Data: 30.01.2025

Componenta echipei de cercetare

**CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE INTERDISCIPLINARE ÎN VEDEREA ELABORĂRII
ENCICLOPEDIIEI CRONOLOGICE „BASARABIA ÎN DATE: 1812-1918”
(denumirea subprogramului)**

Codul subprogramului **010201**

Echipa subprogramului pentru 2024							
Nr.	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Funcția	Norma de muncă	Data angajării	Data eliberării*
1.	MANOLACHE Constantin	1953	Dr. hab.	Cercetător științific principal	0,25	02.01.2024	
2.	MÎTCU Silvia	1979	Dr.	Șef Centrul	1	02.01.2024	
3.	NICHITENCIUC Maria	1995		Cercetător științific	1	02.01.2024	
4.	ADAUGE Mihail	1958		Cercetător științific	0,5	02.01.2024	
5.	ADAUGE Dan	1987		Cercetător științific	1	02.01.2024	
6.	BUJOR Aliona	1983		Cercetător științific	1	02.01.2024	
7.	DONICI Silvia	1956		Cercetător științific	0,5	02.01.2024	
8.	NIKOLAEVA Janna	1968		Cercetător științific	1	02.01.2024	
9.	OPREA Valeriu	1958		Cercetător științific	0,5	02.01.2024	
10.	ZASAVIȚCHI Lidia	1959		Cercetător științific	0,5	02.01.2024	
11.	EREMIA Ion	1954	Dr. hab.	Cercetător științific coordonator	0,5	02.01.2024	
12.	PRISAC Lidia	1977	Dr.	Cercetător științific coordonator	0,5	01.04.2024	
13.	MANCUȘ Liviu	1970		Cercetător științific	1	01.04.2024	

Pondereea tinerilor (%) din numărul total al executorilor

21,62%

Directorul unității de cercetare

BUJOR Oleg

(numele, prenumele)

(semnătura)

Coordonatorul subprogramului
de cercetareMANOLACHE Constantin

(numele, prenumele)

(semnătura)

Data: 30.01.2025